

Region Syddanmark

Receipt

Sygehuskode E1200	Afd. kode - - E	Afd. navn Fra helbredelse til forebyggelse
Laegens navn 83987		

Sikrede	Apotek Ikke nødvendigt
Danmarks Sundeste Kvarter	Region Syddanmark

Introduktion

“Forebyggelse er bedre end behandling” er et dansk ordsprog, som har været et styrende princip i udviklingen af dette forslag. Odense Universitetshospital er et af Danmarks førende hospitaler, og området er på grund af sin historie tæt forbundet med sundhed i folks bevidsthed. Nu, hvor hospitalet flytter til et nyt og mere egnet sted, opstår der en ny mulighed.

Kan OUH-kvarteret fungere som forebyggelse frem for helbredelse? Takket være omfattende forskning udført af forskere, planlæggere og arkitekter ved vi i dag, hvordan bymiljøer påvirker vores sundhed. Fra naturens og fællesskabets positive indvirkning på den mentale sundhed, over reduceret fedme i samfund, hvor man går eller cykler, til færre sygdomme i områder med mindre forurening. Kunne OUH-kvarteret trække på denne viden og blive et pilotprojekt for Danmarks sundeste nabolag? Dermed kunne det udvikle sig til en unik destination, ikke kun for beboere, men også for virksomheder, studerende, forskere, besøgende.

Kan vi udfordre vores opfattelse af, hvad sundhed betyder, og forstå begrebet mere holistisk? I dette forslag fremlægger vi en række principper for, hvordan emnet kan tilgås i OUH-kvarteret. Fra transport til byggeri og bydesign samt fokus på fællesskab og langsigtet arbejde med at måle områdets indvirkning på dets beboere og besøgende. I denne “recept” finder man et rammeforslag til at arbejde med sundhed i byer på en helhedsorienteret måde ved at anvende forebyggelse frem for at være afhængig af behandling.

Præparatnavn, dispenseringsform, styrke, mængde samt brugsanvisning og udlevering

1. Sunde bygninger

- Prioritér omdannelse og genbrug frem for nedrivning i vurderingen af de eksisterende hospitalsbygninger på stedet.
- Design nye bygninger som energieffektive nulemissionsboliger med god ventilation, godt dagslys og effektiv lydisolering, udført i naturlige og lokalt forankrede materialer.
- Sikr en blanding af boligtyper og -størrelser (inkl. intergenerationelle og tilgængelige boliger) for at understøtte lav flyttefrekvens og reducere økonomisk stress.
- Indfør fleksible boligformer, der kan understøtte skiftende familiestrukturer.
- Design nabolaget (både bygninger og mellemliggende rum) i en menneskelig skala. Brug de eksisterende hospitalsbygninger af høj kvalitet som reference for skala, materialitet og organisering i den fremtidige udvikling.

2. Sundt miljø

- Sigt efter nul lokale emissioner fra transport og opvarmning; minimer partikelforurening og støj.
- Brug vedvarende energi, distriktsbaseret varme/køling og grønne tage for at reducere byens varmeø-effekt.
- Overvåg og visualisér luftkvalitet, så beboere kan mærke og forstå fordelene ved et renere miljø.
- Minimer dagligt affald ved genbrug og genanvendelse på stedet, eventuelt ved at opgradere og/eller udvide den nuværende affaldshåndtering i Bygning 47.

3. Sunde grønne og blå zoner

- Design med fokus på alle arter og biodiversitet (træer, planter, insekter, fugle) for at understøtte genopretning af lokale naturområder, afkøling og miljøuddannelse.
- Integrér tilgængelige parker, lommegårde, grønne gårdrum og vandlemmer i daglige ruter for at fremme mental og fysisk sundhed.
- Omdan eksisterende store parkeringsarealer til grønne og blå zoner.
- Sikr, at disse rum er trygge, inkluderende og programmeret med aktiviteter (træningszoner, leg, sociale aktiviteter) for at øge brugen og tiltrække ikke kun beboere, men også besøgende fra hele Odense.
- Skab stærke visuelle forbindelser til grønne områder fra både boliger og offentlige rum.
- Forbind til eksisterende grønne områder omkring området (f.eks. Odense Ådal) og skab et netværk af naturforbindelser med blød mobilitet på tværs af Odense.

4. Sund transport

- Prioritér gang, cykling og offentlig transport over biler, så bilejerskab bliver et valg, ikke en nødvendighed.
- Skab korte, sikre og grønne ruter til skoler, arbejde, butikker og grønne områder.
- Implementér trafikdæmpende tiltag og gør dem genkendelige, f.eks. ved at etablere fodgængerzoner belagt med den klassiske Odense klinke.
- Begræns biladgang til perifere zoner på området, undtagen for redningstjenester og nødvendige driftskøretøjer.
- Understøt det eksisterende togstop og det kommende letbanestop ved at skabe indbydende opholdsrum, hvor ventetid opleves som en kvalitet. Gør det let og tydeligt at skifte mellem transportformer, f.eks. mellem tog og cykel.
- Forankr aktiv stueetager og sociale knudepunkter strategisk langs veje, der fører til stationerne.
- Opdel store bygningsvolumener for at skabe passager, der sikrer gennemgang i alle gårdrum, så gang bliver hurtigere og mere attraktivt end bilkørsel.

5. Sund bevægelse og leg

- Gør trapper, gang- og cykelruter samt udendørs træning attraktive, synlige og integrerede i hverdagsbevægelse.
- Tilbyd alders- og funktionsinkluderende lege- og bevægelsesfaciliteter (fx. udstyr til personer med handicap, børn, voksne og ældre).
- Design skoler og arbejdspladser med aktivt design (herunder stående og gående møder og bevægelsesvenlige indretninger).

6. Sund mad og lokal økonomi

- Understøt lokal, sæsonbaseret og plantebaseret mad gennem markeder, bylandbrug og fællesskøkkener.
- Begræns tætheden af fastfoodkæder på området og fremme lokale caféer og restauranter.
- Skab lokale arbejdspladser og servicefunktioner, så indkøb, arbejde og fritid ligger inden for gåafstand og reducerer “livsstils”-pendling.

7. Sundt socialt liv

- Design fælles rum (pladser, gårdrum, gader), der naturligt fremmer interaktion og reducerer ensomhed.
- Indbyg community-centre, klubber og kulturelle aktiviteter, der er billige og tilgængelige for alle aldersgrupper.
- Opdel masterplanen i tætte, små nabolag.

8. Sund forvaltning og deltagelse

- Etabler et nabolagssundhedsråd med beboere, sundhedsprofessionelle, planlæggere og virksomheder.
- Brug enkle, fælles målinger som renere luft, mere gang og stærkere sociale forbindelser, som alle kan se, forstå og fejre.
- Brug en deltagende designproces, der opbygger stærke sociale netværk længe før færdiggørelse og engagerer beboere som medudviklere af kvarterets fremtidige udvikling.
- Udvikl området i etaper, så bystrukturen kan udvikle sig med brugernes behov.
- Styrk nedefra-og-op beslutningstagning og hurtig aktivering gennem borgerdrevne pilotprojekter og midlertidige rum, der aktiverer området allerede under opførelsen.

9. Sund digital og mediemæssig kontekst

- Tilbyd god og overkommelig digital forbindelse, så mennesker kan få adgang til sundhedsydelser, uddannelse og fjernarbejde.
- Brug apps, der forbinder mennesker med arrangementer og lokal mad, styrker den lokale atmosfære og gør lokale valg let tilgængelige.
- Design offentlige rum, der blidt opfordrer til “offline”-tid og fysisk samvær (telefonfrie zoner, sikre bokse til opbevaring af telefoner).

10. Sund forebyggelseskultur

- Indbyg “forebyggelse først” i alle beslutninger: Gør sunde valg nemmere at træffe gennem design.
- Brug det tidligere hospitalsoverråde til sundhedsfremmende organisationer, forskningsfaciliteter og uddannelsesinstitutioner.
- Del OUH-kvarterets unikke historier og erfaringer fra beboere for at inspirere udviklingen af andre sundere nabolag.
- Gør sundhed til en synlig del af hverdagen gennem skiltning, pop-up events og undervisning i skoler.

Dato, underskrift og autorisations-ID

01.05.2026, autorisations-ID : 83987

Resumé og næste skridt

Disse ti principper udgør et fundament for at gentænke OUH-kvarteret som Danmarks sundeste nabolag samt som inspiration for sundere bydesign generelt. Ved at indlejre forebyggelse fra starten flyttes fokus fra at afbøde byers sundhedsskadelige påvirkninger til aktivt at fremme trivsel i hvert eneste designvalg. Forfinet gennem dybdegående analyser af området og samskabelse med beboere, naboer, besøgende, bygherrer og kommunen kan principperne udvikle sig til et skræddersyet rammeverk. Endelig kan OUH-kvarteret gennem fællesskabsdrevet læring og langsigtet forvaltning gå foran som eksempel og synliggøre de daglige fordele ved sundt design for nabolag over hele Danmark.

Kendetal: 83987

Tema E: Den åbne kategori